T008 A HÀM VIII (21) Q09-18-Tàm Quý

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÊNG NHAÁT A-HAØM QUYEÅN 9

Phaåm 18: TAØM QUYÙ

KINH SOÁ 11

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Coù hai phaùp tinh dieäu2 thuû hoä theá gian. Theá naøo laø hai phaùp? Coù taøm, coù quyù3. Naøy caùc Tyø-kheo! Neáu khoâng coù hai phaùp naøy, thì theá gian seõ khoâng phaân bieät coù cha, coù meï, coù anh, coù em, vôï con, tri thöùc, toân tröôûng, lôùn nhoû; seõ cuøng vôùi luïc suùc heo, gaø, choù, ngöïa, deâ... cuøng moät loaïi. Vì theá gian coù hai phaùp naøy thuû hoä, neân theá gian phaân bieät coù cha meï, anh em, vôï con, toân tröôûng, lôùn nhoû vaø cuõng khoâng cuøng ñoàng loaïi vôùi luïc suùc. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc taäp coù taøm, coù quyù. Nhö vaäy, naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 2

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Theá gian coù hai haïng ngöôøi vì khoâng bieát chaùn, ñuû, neân nhaän laáy caùi cheát. Hai haïng ngöôøi aáy laø gì? Ngöôøi ñöôïc taøi vaät luoân caát giaáu vaø ngöôøi coù ñöôïc taøi vaät laïi thích cho ngöôøi. Ñoù goïi laø hai haïng ngöôøi khoâng bieát chaùn ñuû, neân nhaän laáy caùi cheát4. Baáy giôø, coù Tyø-kheo baïch Theá Toân: –Baïch Theá Toân! Chuùng con khoâng hieåu nghóa toùm löôïc naøy. Theá naøo laø ñöôïc vaät luoân caát giaáu? Theá naøo laø ñöôïc vaät thích cho ngöôøi? Nguyeän xin Theá Toân giaûng roäng nghóa naøy. Theá Toân baûo: –Haõy laéng nghe, laéng nghe, suy nghó kyõ! Ta seõ phaân bieät nghóa naøy cho caùc oâng. Thöa:

1.

Töông ñöông Paøli, A. ii. 1.9 Hirottapa (R i. 51).

2.

Haùn: Dieäu phaùp. Paøli, ibid.: Dhammaø sukkaø, hai phaùp tinh traéng.

Höõu taøm höõu quyù . Paøli: Hirì ca ottapaóca.

3.

4. Coù söï nhaàm laãn trong Haùn dòch.

–Kính vaâng. Baáy giôø Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –ÔÛ ñaây coù ngöôøi thieän gia nam töû hoïc caùc kyõ thuaät, hoaëc taäp laøm ruoäng, hoaëc taäp thö sôù, hoaëc taäp keá toaùn, hoaëc taäp thieân vaên, hoaëc taäp ñòa lyù, hoaëc taäp boùi töôùng, hoaëc

hoïc laøm söù giaû phöông xa, hoaëc laøm thaàn taù vua, khoâng traùnh noùng laïnh, ñoùi reùt, caàn khoå maø töï möu soáng cho mình. Ngöôøi aáy laøm moïi coâng söùc nhö vaäy maø ñöôïc taøi vaät, nhöng ngöôøi kia khoâng theå daùm aên tieâu, cuõng khoâng caáp cho vôï con, cuõng khoâng cho noâ tyø, hay nhöõng baø con quyeán thuoäc; taát caû ñeàu khoâng cho. Nhöõng taøi vaät coù ñöôïc aáy, hoaëc bò vua töôùc ñoaït, hoaëc bò giaëc troäm, hoaëc bò löûa thieâu, nöôùc cuoán, phaân taùn choã khaùc, lôïi kia khoâng ñöôïc höôûng; hoaëc ngay trong nhaø coù ngöôøi phaân taùn vaät naøy, khoâng cho ñeå yeân moät choã. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø ñöôïc taøi luoân caát giaáu. Kia, sao goïi laø ñöôïc taøi vaät ñem phaân cho? Coù ngöôøi thieän gia nam töû hoïc caùc kyõ thuaät, hoaëc taäp laøm ruoäng, hoaëc taäp thö sôù, hoaëc taäp keá toaùn, hoaëc taäp thieân vaên, hoaëc taäp ñòa lyù, hoaëc taäp boùi töôùng, hoaëc hoïc söù phöông xa, hoaëc laøm thaàn taù vua, khoâng traùnh noùng laïnh, ñoùi reùt, caàn khoå maø töï möu soáng cho mình. Ngöôøi aáy laøm moïi coâng söùc nhö vaäy maø ñöôïc taøi vaät, nhöng ngöôøi kia ñem boá thí cho chuùng sinh, phuïng döôõng cho cha meï, noâ tyø, vôï con, cuõng chu caáp roäng raõi cho Sa-moân, Baø-la-moân, taïo ra caùc thöù coâng ñöùc, gieo troàng phöôùc coõi trôøi. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø ñöôïc taøi maø ñem boá thí. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø hai haïng ngöôøi khoâng bieát chaùn ñuû. Nhö ngöôøi thöù nhaát, coù ñöôïc taøi vaät maø caát giaáu, caùc oâng neân nghó töôûng traùnh xa. Ngöôøi thöù hai, coù ñöôïc maø ñem boá thí roäng raõi, haõy hoïc nghieäp naøy. Nhö vaäy, naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 35

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Haõy thöôøng xuyeân taäp thí phaùp, chôù neân taäp thí thöïc6. Vì sao? Caùc oâng ñaõ coù ñöôïc phöôùc baùo, neân khieán ñeä töû cuûa ta cung kính phaùp, khoâng tham lôïi döôõng. Neáu ngöôøi naøo tham lôïi döôõng, ngöôøi ñoù coù loãi lôùn ñoái Nhö Lai. Vì sao? Vì chuùng sinh khoâng phaân bieät ñöôïc phaùp, neân huûy baùng lôøi daïy Theá Toân7. Ñaõ huûy baùng lôøi daïy Theá Toân, sau ñoù khoâng coøn ñeán ñöôïc ñaïo Nieát-baøn. Ta raát laáy laøm xaáu hoå. Vì sao? Vì ñeä töû cuûa Nhö Lai tham ñaém lôïi döôõng, khoâng thöïc haønh nôi phaùp, khoâng phaân bieät phaùp, huûy baùng lôøi daïy Theá Toân, khoâng thuaän chaùnh phaùp. Ñaõ huûy baùng lôøi daïy Theá Toân, seõ khoâng coøn ñeán ñöôïc ñaïo Nieát-baøn.

5.

Paøli töông ñöông, M 3 Dhammadaøyaøda (R i. 12); Haùn: Trung 22 (T1n26, tr. 569c23).

Phaùp thí , thöïc thí . Haùn dòch khoâng chænh yù. Xem noäi dung döôùi ñaây seõ roõ. Paøli, ibid.:

6.

Dhammadaøyaødaø me, bhikkhave, bhavatha, maø aømisadaøyaødaø, naøy caùc Tyø-kheo, haõy laø keû thöøa töï phaùp cuûa ta, chöù ñöøng laø keû thöøa töï taøi vaät cuûa ta. 7. Tham chieáu Paøli, ibid., bò chæ trích: Thaày troø chæ laø nhöõng keû thöøa töï taøi vaät (aømisadaøyaødaø satthusaøvakaø viharanti).

Naøy Tyø-kheo, caùc oâng neân nghó ñeán thí phaùp, ñöøng tö duy ñeán thí duïc8, roài caùc oâng ñöôïc danh thôm vang khaép boán phöông. Cung kính phaùp, khoâng tham taøi vaät, Ta seõ khoâng laáy laøm xaáu hoå. Vì sao? Vì ñeä töû cuûa Nhö Lai chæ thích thí phaùp, khoâng ham nghó thí duïc. Cho neân caùc Tyø-kheo, neân nghó thí phaùp, chôù hoïc thí taøi. Tyø-kheo caùc oâng, Ta noùi nghóa naøy, vì nhaân nghóa gì maø noùi duyeân naøy? Baáy giôø caùc Tyø-kheo, baïch Theá Toân: –Nguyeän xin Theá Toân, phaân bieät chi tieát. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Xöa kia, coù moät ngöôøi thænh Ta cuùng döôøng. Roài baáy giôø Ta coù thöùc aên dö taøn9, coù theå vaát boû. Coù hai Tyø-kheo töø phöông xa laïi, thaân theå meät moûi, nhan saéc bieán ñoåi. Baáy giôø Ta baûo hai Tyø-kheo kia nhöõng lôøi nhö vaày: “Coù thöùc aên dö taøn coù theå vaát boû, neáu caùc oâng thaáy caàn thì coù theå laáy maø duøng.” Luùc aáy, moät Tyø-kheo lieàn töï nghó: “Hoâm nay Theá Toân coù thöùc aên dö taøn coù theå vaát boû. Ai thaáy caàn thì coù theå laáy. Neáu chuùng ta khoâng laáy aên, thì thöùc aên naøy seõ ñem boû nôi ñaát saïch hay truùt vaøo trong nöôùc. Vaäy, nay chuùng ta neân laáy thöùc aên naøy ñeå laáp ñaày vaøo choã ñoùi thieáu, taêng theâm khí löïc.” Baáy giôø, Tyø-kheo kia laïi hoïc ñieàu naøy: “Phaät cuõng ñaõ töøng daïy: ‘Neân haønh thí phaùp, chôù nghó ñeán thí duïc. Vì sao? Vì cao nhaát trong boá thí khoâng gì hôn thí taøi, nhöng thí phaùp ôû trong ñoù ñöôïc toân troïng nhaát.’ Nay ta cam chòu suoát ngaøy khoâng aên, ngoõ haàu ñeå ñöôïc töï cöùu, khoâng caàn nhaän phöôùc tín thí kia.” Luùc aáy Tyø-kheo kia lieàn töï döøng yù nghó vaø khoâng laáy vaät thí kia, thaân theå meät moûi, khoâng caàn ñeå yù ñeán maïng soáng. Trong khi aáy, Tyø-kheo thöù hai laïi töï nghó: “Theá Toân coù thöùc aên dö taøn ñaùng bò vaát boû. Neáu chuùng ta khoâng laáy aên, seõ meät moûi. Nay neân laáy thöùc aên naøy ñeå laáp ñaày vaøo choã ñoùi thieáu, taêng theâm khí löïc, ngaøy ñeâm an oån.” Baáy giôø, Tyø-kheo kia lieàn laáy aên, khí löïc sung maõn, ngaøy ñeâm an oån. Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Tuy Tyø-kheo kia ñaõ nhaän laáy ñoà cuùng döôøng kia, ñaõ tröø boû ñöôïc caùi thieáu ñoùi, khí löïc sung maõn, nhöng khoâng nhö Tyø-kheo tröôùc laø ñaùng kính, ñaùng quyù, raát ñaùng ñöôïc toân troïng. Tyø-kheo aáy laâu daøi tieáng khen ñöôïc ñoàn xa, ñoái y theo luaät maø bieát ñuû, deã thoûa maõn. Naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc thí phaùp, chôù hoïc nghó ñeán thí duïc. Nhöõng ñieàu ñöôïc Ta noùi tröôùc ñoù laø do nhaân duyeân naøy. Sau khi Theá Toân noùi nhöõng lôøi naøy xong, rôøi choã ngoài ñöùng daäy ra veà. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo laïi töï nghó: “Theá Toân vöøa roài chæ noùi toùm löôïc ñieàu coát yeáu, chöù khoâng noùi roäng raõi, roài töø choã ngoài ñöùng daäy, im laëng vaøo thaát. Hieän taïi trong chuùng naøy, ai coù khaû naêng kham nhaäm ñoái vôùi nghóa sô löôïc naøy maø dieãn giaûi roäng nghóa cuûa chuùng?” Baáy giôø, soá ñoâng caùc Tyø-kheo laïi nghó: “Hieän nay Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñöôïc Theá Toân khen ngôïi. Chuùng ta haõy cuøng nhau ñeán choã Toân giaû Xaù-lôïi-phaát.” Roài caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã

Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, vaùi chaøo nhau, ngoài qua moät beân. Sau khi ngoài qua moät beân roài, caùc Tyø-kheo ñem nhöõng ñieàu ñaõ nghe ñöôïc töø Theá Toân trình laïi heát cho Toân giaû Xaù-lôïi-phaát. Luùc aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baûo caùc Tyø-kheo:

8.

Haùn: Duïc thí; ñöôïc hieåu laø boá thí vaät duïc töùc vaät chaát.

Haùn: Di dö phaùp ; ñaây chæ ñoà aên coøn dö thöøa. Paøli, ibid.: (piòñapaøto) atirekadhammo, ñoà aên khaát

9.

thöïc (thuoäc loaïi, phaùp) coøn dö taøn.

–Theá naøo laø ñeä töû Theá Toân tham ñaém lôïi döôõng khoâng tu haønh phaùp? Theá naøo laø ñeä töû Theá Toân ham tu haønh phaùp khoâng tham lôïi döôõng? Luùc ñoù, caùc Tyø-kheo thöa Xaù-lôïi-phaát: –Chuùng toâi laø nhöõng ngöôøi töø xa ñeán, xin hoûi nghóa naøy ñeå tu haønh. Toân giaû Xaù-lôïi- phaát coù khaû naêng xin dieãn roäng nghóa naøy cho chuùng toâi. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baûo: –Haõy laéng nghe, laéng nghe, suy nghó kyõ, toâi seõ dieãn roäng nghóa naøy cho caùc vò. Luùc aáy caùc Tyø-kheo thöa: –Xin vaâng. Xaù-lôïi-phaát baûo: –Caùi hoïc cuûa ñeä töû Theá Toân laø tòch tónh, nieäm an tónh, nhöng ñeä töû Thanh vaên khoâng hoïc nhö vaäy10. Theá Toân tuoân ra giaùo phaùp, nhöõng ñieàu phaûi dieät, maø caùc Tyø- kheo ñoái vôùi caùc phaùp ñoù löôøi bieáng khoâng chòu dieät, laïi khôûi leân caùc loaïn töôûng; nhöõng ñieàu ñaùng laøm maø khoâng chòu laøm, nhöõng ñieàu khoâng neân laøm, thì lieàn tu haønh. Baáy giôø, naøy chö Hieàn, Tyø-kheo tröôûng laõo lieàn coù ba tröôøng hôïp ñaùng hoå theïn. Theá naøo laø ba? Theá Toân thöôøng öa nôi tòch tónh11 nhöng caùc Thanh vaên khoâng hoïc ñieàu naøy, neân Tyø-kheo tröôûng laõo lieàn coù söï hoå theïn. Theá Toân daïy, caùc vò haõy dieät phaùp naøy, nhöng Tyø-kheo laïi khoâng dieät phaùp naøy, neân Tyø-kheo tröôûng laõo lieàn coù söï hoå theïn. ÔÛ trong ñoù khôûi leân nieäm töôûng loaïn, yù khoâng chuyeân nhaát12, neân Tyø-kheo tröôûng laõo lieàn coù söï hoå theïn. Chö Hieàn giaû neân bieát, Tyø-kheo trung toïa coù ba tröôøng hôïp ñaùng hoå theïn. Theá naøo laø ba? Theá Toân thöôøng öa nôi tòch tónh nhöng caùc Thanh vaên khoâng hoïc ñieàu naøy, neân Tyø- kheo trung toïa lieàn coù söï hoå theïn. Theá Toân daïy, caùc vò haõy dieät phaùp naøy, nhöng Tyø-kheo laïi khoâng dieät phaùp naøy, neân Tyø-kheo trung toïa lieàn coù söï hoå theïn. ÔÛ trong ñoù khôûi leân nieäm töôûng loaïn, yù khoâng chuyeân nhaát, neân Tyø-kheo trung toïa lieàn coù söï hoå theïn. Chö Hieàn giaû neân bieát, Tyø-kheo nieân thieáu lieàn coù ba tröôøng hôïp ñaùng hoå theïn. Theá naøo laø ba? Ñeä töû13 Theá Toân thöôøng öa nôi tòch tónh nhöng caùc Thanh vaên khoâng hoïc ñieàu naøy, neân Tyø-kheo nieân thieáu lieàn coù söï hoå theïn. Theá Toân daïy, caùc vò haõy dieät phaùp naøy, nhöng Tyø-kheo laïi khoâng dieät phaùp naøy, neân Tyø-kheo nieân thieáu lieàn coù söï hoå theïn. ÔÛ trong ñoù khôûi leân nieäm töôûng loaïn, yù khoâng chuyeân nhaát, neân Tyø-kheo nieân thieáu lieàn coù söï hoå theïn. Naøy chö Hieàn giaû, ñoù goïi laø tham ñaém taøi, khoâng ñaém phaùp. Caùc Tyø-kheo thöa

Xaù-lôïi-phaát: –Theá naøo laø Tyø-kheo tham ñaém phaùp, khoâng ñaém taøi? Xaù-lôïi-phaát noùi: –Naøy Tyø-kheo, ôû ñaây Nhö Lai öa nôi tòch tónh, Thanh vaên cuõng hoïc theo Nhö Lai maø öa nôi tòch tónh. Theá Toân daïy, caùc oâng haõy neân dieät phaùp naøy; caùc Tyø-kheo lieàn dieät phaùp naøy. Khoâng löôøi bieáng, khoâng loaïn, nhöõng ñieàu ñaùng laøm lieàn tu haønh, nhöõng ñieàu khoâng ñaùng laøm lieàn khoâng laøm.

10. Tham chieáu Paøli: Satthu pavivittassa viharato saøvakaø vivekaö naønusikkhanti, Toân sö soáng vieãn ly, nhöng caùc ñeä töû khoâng hoïc theo haønh vieãn ly. Tòch tónh xöù . Paøli: Viveka, vieãn ly, ñôøi soáng aån daät. 11.

12. Paøli: Hoï soáng sung tuùc (bahulikaø), löôøi nhaùc (saøthlikaø), daãn ñaàu ñoïa laïc (okkame pubbaígamaø), quaêng boû haïnh vieãn ly (paviveke nikkhittadhuraø). 13. Ñeä töû, nghi dö. Xem vaên maïch caùc ñoaïn treân.

Chö Hieàn giaû neân bieát, Tyø-kheo tröôûng laõo lieàn coù ba tröôøng hôïp ñöôïc tieáng khen. Theá naøo laø ba? Theá Toân öa nôi tòch tónh, Thanh vaên cuõng thích nôi tòch tónh, neân Tyø-kheo tröôûng laõo lieàn ñöôïc tieáng khen. Theá Toân daïy, caùc oâng haõy dieät phaùp naøy, baáy giôø Tyø-kheo lieàn dieät phaùp naøy, neân Tyø-kheo tröôûng laõo lieàn ñöôïc tieáng khen. ÔÛ trong ñoù khoâng khôûi leân nieäm töôûng loaïn, yù thöôøng chuyeân nhaát, neân Tyø-kheo tröôûng laõo lieàn ñöôïc tieáng khen. Chö Hieàn giaû neân bieát, Tyø-kheo trung toïa lieàn coù ba tröôøng hôïp ñöôïc tieáng khen. Theá naøo laø ba? Theá Toân öa nôi tòch tónh, Thanh vaên cuõng thích nôi tòch tónh, neân Tyø-kheo trung toïa lieàn ñöôïc tieáng khen. Theá Toân daïy, caùc oâng haõy dieät phaùp naøy, baáy giôø Tyø-kheo lieàn dieät phaùp naøy, neân Tyø-kheo trung toïa lieàn ñöôïc tieáng khen. ÔÛ trong ñoù khoâng khôûi leân nieäm töôûng loaïn, yù thöôøng chuyeân nhaát, neân Tyø-kheo trung toïa lieàn ñöôïc tieáng khen. Chö Hieàn giaû neân bieát, Tyø-kheo nieân thieáu neân lieàn coù ba tröôøng hôïp ñöôïc tieáng khen. Theá naøo laø ba? ÔÛ ñaây, naøy Tyø-kheo, Theá Toân öa nôi tòch tónh, Thanh vaên cuõng thích nôi tòch tónh, neân Tyø-kheo nieân thieáu lieàn ñöôïc tieáng khen. Theá Toân daïy, caùc oâng haõy dieät phaùp naøy, baáy giôø Tyø-kheo lieàn dieät phaùp naøy, neân Tyø-kheo nieân thieáu lieàn ñöôïc tieáng khen. ÔÛ trong ñoù khoâng khôûi leân nieäm töôûng loaïn, yù thöôøng chuyeân nhaát, neân Tyø-kheo nieân thieáu lieàn ñöôïc tieáng khen. Chö Hieàn giaû neân bieát, tham laø beänh, raát laø ñaïi tai hoaïn. Saân nhueá cuõng vaäy. Ai dieät ñöôïc tham daâm, saân nhueá, lieàn ñöôïc trung ñaïo14, sinh nhaõn, sinh trí, caùc troùi buoäc ñöôïc döùt töø, ñeán ñöôïc Nieát-baøn. Xan tham, taät ñoá laø beänh, cuõng laïi raát naëng, bò phieàn naõo naáu nung. Kieâu maïn cuõng saâu. Huyeãn nguïy khoâng chaân thaät, khoâng taøm, khoâng quyù, khoâng theå lìa boû daâm duïc, baïi hoaïi chaùnh chaân; maïn, taêng thöôïng maïn cuõng khoâng boû. Neáu hai maïn naøy dieät, lieàn ñöôïc ôû vaøo trung ñaïo, sinh nhaõn, sinh trí, caùc troùi buoäc ñöôïc döùt töø, ñeán ñöôïc Nieát-baøn. Tyø-kheo thöa: –Toân giaû Xaù-lôïi-phaát! Theá naøo laø ôû trung ñaïo, sinh nhaõn, sinh trí, caùc troùi buoäc ñöôïc döùt töø, ñeán ñöôïc Nieát-baøn? Xaù-lôïi-phaát noùi: –Chö Hieàn giaû neân bieát, ñoù laø taùm ñaïo phaåm cuûa Hieàn

thaùnh: Chaùnh kieán, chaùnh trò, chaùnh ngöõ, chaùnh haønh, chaùnh maïng, chaùnh phöông tieän, chaùnh nieäm, chaùnh Tam-muoäi. Ñoù goïi laø ôû trung ñaïo, sinh nhaõn, sinh trí, caùc troùi buoäc ñöôïc döùt tröø, ñeán ñöôïc Nieát-baøn. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 4

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, thaønh La-duyeät, cuøng vôùi naêm traêm vò ñaïi Tyø-kheo. Baáy giôø ñaõ ñeán giôø Theá Toân ñaép y caàm baùt vaøo thaønh La-duyeät khaát thöïc taïi moät

14. Ñaéc xöù trung chi ñaïo. Paøli: Atthi majjhimaø paæipadaø.

ngoõ heûm. Luùc aáy taïi ngoõ heûm kia coù vôï moät Phaïm chí muoán ñaõi côm Baø-la-moân, beøn ra ngoaøi cöûa. Töø xa, baø troâng thaáy Theá Toân, lieàn ñeán choã Theá Toân, hoûi Theá Toân raèng:

–Ngaøi coù thaáy Baø-la-moân khoâng?

Baáy giôø Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp ñaõ coù maët tröôùc nôi ñoù. Theá Toân lieàn ñöa tay chæ, baûo

raèng:

–Ñoù laø Baø-la-moân.

Luùc aáy vôï Baø-la-moân nhìn chaêm chaêm vaøo maët Nhö Lai, im laëng khoâng noùi.

Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keä naøy:

Ngöôøi khoâng duïc, khoâng nhueá
Xaû ngu, khoâng coù si
Laäu taän A-la-haùn
Ñoù goïi laø Phaïm chí.
Ngöôøi khoâng duïc khoâng nhueá
Boû ngu, khoâng coù si
Do boû tuï keát söû
Ñoù goïi laø Phaïm chí.
Ngöôøi khoâng duïc, khoâng nhueá
Xaû ngu, khoâng coù si
Do ñoaïn maïn toâi, ta
Ñoù goïi laø Phaïm chí.
Neáu ai muoán bieát phaùp
Nhöõng gì Tam-phaät15 noùi
Chí thaønh töï quy y
Toái toân khoâng gì hôn.

Baáy giôø, Theá Toân baûo Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp:

–OÂng coù theå ñeán vôi Phaïm chí, khieán thaân hieän taïi cuûa baø thoaùt ñöôïc toäi cuõ.

Ca-dieáp vaâng theo lôøi Phaät, ñi ñeán nhaø vôi Phaïm chí, ngoài vaøo choã ngoài. Luùc aáy vôi

Baø-la-moân kia lieàn baøy bieän caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå ñeå cuùng döôøng Ca-dieáp.

Baáy giôø, Ca-dieáp nhaän ñoà aên thöùc uoáng, vì muoán ñoä ngöôøi cho neân noùi cho baø nghe baøi keä naøy:

Teá töï, löûa treân heát
Caùc thö, tuïng hôn heát
Vua toân quyù giöõa ngöôøi
Caùc doøng, bieån laø nhaát.
Caùc sao, traêng ñöùng ñaàu
Chieáu saùng, maët trôøi tröôùc
Boán beân, treân vaø döôùi
ÔÛ caùc phöông, caûnh vöùc,
Trôøi cuøng ngöôøi theá gian
Phaät laø baäc toái thöôïng
Ai muoán caàu phöôùc kia
Neân quy y Tam-phaät*.

Vôi Phaïm chí sau khi nghe nhöõng lôøi daïy, vui möøng hôùn hôû khoâng töï laøm chuû ñöôïc,

Tam-phaät-(ñaø) . Töùc Paøli: Sambuddha, Phaät chaùnh giaùc. 15.

ñeán tröôùc Ñaïi Ca-dieáp baïch: –Nguyeän xin Phaïm chí thöôøng xuyeân nhaän lôøi môøi cuûa toâi ñeán thoï thöïc taïi nhaø naøy. Luùc aáy, Ñaïi Ca-dieáp lieàn nhaän lôøi môøi thoï thöïc taïi nôi ñoù. Vôi Baø-la-moân thaáy Ca- dieáp thoï thöïc xong, lieàn laáy moät chieác gheá thaáp ñaët ngoài tröôùc Ca-dieáp. Sau ñoù, Ca-dieáp noùi phaùp vi dieäu cho baø nhö luaän veà boá thí, trì giôùi, sinh Thieân, duïc laø baát tònh, ñoaïn taän laäu laø treân heát, xuaát gia laø thieát yeáu. Luùc naøy Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp ñaõ bieát taâm yù cuûa vôi Phaïm chí kia ñaõ ñöôïc khai môû, loøng raát vui möøng. Khi Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi cho vôi Phaïm chí nghe phaùp maø chö Phaät thöôøng noùi laø Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo, vôi Phaïm chí lieàn ngay treân choã ngoài maø caùc traàn caáu ñeàu saïch heát, ñöôïc Phaùp nhaõn tònh. Gioáng nhö taám luïa môùi traéng tinh, khoâng coù buïi dô, deã bò nhuoäm maøu; vôi Phaïm chí cuõng nhö vaäy, ngay ôû treân choã ngoài maø ñöôïc Phaùp nhaõn tònh. Baø ñaõ ñaéc phaùp, thaáy phaùp, phaân bieät phaùp kia khoâng coøn hoà nghi, ñaõ ñaéc voâ uùy, töï quy y ba ngoâi Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng vaø thoï trì naêm giôùi. Baáy giôø, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp vì vôi Phaïm chí thuyeát phaùp vi dieäu laïi laàn nöõa, roài rôøi choã ngoài ñöùng daäy maø ra veà. Sau khi Ca-dieáp ñi chöa bao laâu, ngöôøi choàng trôû veà ñeán nhaø. OÂng Baø-la-moân thaáy nhan saéc vôi raát vui töôi, khoâng coøn nhö ngöôøi thöôøng. Baø-la-moân lieàn hoûi vôi mình. Ngöôøi vôi ñem nhaân duyeân naøy

thuaät laïi ñaày ñuû cho choàng. Sau khi Baø-la-moân nghe nhöõng lôøi naøy xong, lieàn daãn vôï mình cuøng ñeán tinh xaù, ñeán choã Theá Toân. Baø-la-moân cuøng Theá Toân chaøo hoûi roài ngoài qua moät beân. Vôï Baø-la-moân ñaûnh leã saùt chaân Theá Toân roài, cuõng ngoài qua moät beân. Baø-la-moân baïch Theá Toân raèng: –Vöøa roài coù Baø-la-moân ñaõ ñeán nhaø toâi, hieän ôû ñaâu? Baáy giôø, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp hieän ñang ngoài kieát giaø caùch Theá Toân khoâng xa, chaùnh thaân, chaùnh yù, ñang tö duy phaùp vi dieäu. Theá Toân töø xa chæ Ñaïi Ca-dieáp baûo: –Ñoù laø Toân tröôûng Baø-la-moân. Baø-la-moân noùi: –Theá naøo Cuø-ñaøm! Sa-moân töùc Baø-la-moân chaêng? Sa-moân cuøng Baø-la-moân haù khoâng khaùc chaêng? Theá Toân baûo: –Muoán noùi Sa-moân thì chính thaân Ta. Vì sao? Ta töùc laø Baø-la-moân. Nhöõng giôùi luaät gì maø caùc Sa-moân phuïng trì, Ta ñeàu ñaõ ñaéc. Vaäy nay muoán luaän veà Baø-la-moân, thì cuõng chính laø thaân Ta. Vì sao? Ta töùc laø Baø-la-moân. Caùc Baø-la-moân quaù khöù, ñaõ trì nhöõng phaùp haïnh naøo, Ta cuõng ñaõ bieát heát. Muoán luaän veà Sa-moân, thì chính laø Ñaïi Ca-dieáp. Vì sao? Coù nhöõng luaät gì cuûa caùc Sa-moân, Tyø-kheo Ca-dieáp ñeàu bao goàm caû. Muoán luaän veà Baø-la-moân, thì cuõng chính laø Tyø-kheo Ca-dieáp. Vì sao? Coù nhöõng caám giôùi gì maø caùc Baø-la-moân phuïng trì, Tyø-kheo Ca-dieáp ñeàu bieát roõ heát. Baáy giôø Theá Toân lieàn noùi keä naøy: Ta khoâng noùi Phaïm chí Ngöôøi raønh bieát chuù thuaät Noùi raèng sinh Phaïm thieân Ñaây vaãn chöa lìa troùi. Khoâng troùi, khoâng ñöôøng sinh Hay thoaùt taát caû keát Khoâng coøn noùi phöôùc trôøi

Töùc Sa-moân Phaïm chí. Baáy giôø, Baø-la-moân baïch Theá Toân: –Noùi keát phöôïc, nhöõng gì goïi laø keát? Theá Toân baûo: –Duïc aùi laø keát. Saân nhueá laø keát. Ngu si laø keát. Nhö Lai khoâng duïc aùi naøy, vónh vieãn ñaõ dieät taän khoâng coøn. Saân nhueá, ngu si cuõng laïi nhö vaäy. Nhö Lai khoâng coøn keát naøy. Baø-la-moân thöa: –Nguyeän xin Theá Toân thuyeát phaùp thaâm dieäu veà söï khoâng coøn caùc keát phöôïc naøy. Baáy giôø, Theá Toân laàn löôït noùi caùc ñeà taøi vi dieäu cho Baø-la-moân kia; ñoù luaän veà thí, luaän veà giôùi, luaän veà sinh Thieân; duïc laø baát tònh, ñoaïn taän laäu laø treân heát, xuaát gia laø thieát yeáu. Baáy giôø, Theá Toân bieát taâm yù Baø-la-moân kia ñaõ khai môû, trong loøng raát vui möøng. Theá Toân beøn noùi cho Baø-loân-moân phaùp maø chö Phaät thôøi xa xöa ñaõ thuyeát: Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo. Töùc thì, Baø-la-moân ngay treân choã ngoài maø döùt saïch caùc traàn caáu, ñaéc Phaùp nhaõn tònh. Gioáng nhö taám luïa môùi traéng tinh, khoâng coù buïi dô, deã nhuoäm maøu; Baø-la- moân cuõng nhö vaäy, ngay treân choã ngoài maø ñaéc Phaùp nhaõn tònh. OÂng ñaõ ñaéc phaùp, thaáy phaùp, phaân bieät phaùp kia khoâng coøn hoà nghi, ñaõ ñöôïc voâ uùy roài, töï quy y Tam toân: Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng, thoï trì nguõ giôùi, laø ñeä töû chaân thaät Nhö Lai, khoâng coøn thoaùi thaát nöõa. Vôï choàng Baø-la-moân kia sau khi nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.